

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 82/2020-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. februára 2020 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], bez právneho zastúpenia, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3 Tos 140/2019 zo 4. júla 2019 a o žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako oneskorene podanú.
2. Žiadosti [REDACTED] o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. novembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tos 140/2019 zo 4. júla 2019 (ďalej len „namietané uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a podania, ktoré sťažovateľ ústavnému súdu doručil 6. septembra 2019 spolu s prílohami a ktoré sudca ústavného súdu postupom podľa § 53 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odložil, o čom bol sťažovateľ vyrozumiený prípisom sp. zn. Rvp 1568/2019-7 z 1. októbra 2019, vyplýva, že Okresnému súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) bola 2. mája 2019 podaná obžaloba na sťažovateľa pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1 a 3 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

2.1 Sťažovateľ bol ešte v rámci prípravného konania vzatý do väzby na základe uznesenia okresného súdu sp. zn. 2 Tp 14/2018 z 21. decembra 2018 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 3/2019 z 15. januára 2019, a to z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Lehota väzby začala sťažovateľovi plynúť 18. decembra 2018.

2.2 O žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 2 T 36/2019 z 22. mája 2019 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) tak, že ju zamietol a súčasne rozhodol podľa § 238 ods. 4 Trestného poriadku o ponechaní sťažovateľa vo väzbe z dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zároveň okresný súd nezistil možnosť nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a neprijal návrh sťažovateľa na nahradenie väzby zložením peňažnej záruky.

2.3 O sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd namietaným uznesením tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

3. Ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu sťažovateľ namieta, že krajský súd vydaním namietaného uznesenia zasiahol do jeho základného práva na osobnú slobodu, a žiada, aby ústavný súd *„rozhodol o mojom prepustení z väzby na slobodu“*.

3.1 Namietané porušenie označených práv vidí sťažovateľ predovšetkým v tom, že súčasťou listu z 18. marca 2019, ktorý adresoval vyšetrovateľovi, bola okrem iného aj žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a o tejto žiadosti nebolo vôbec rozhodnuté.

3.2 Sťažovateľ zároveň požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom vzhľadom na to, že je *„od 21.12.2018 vo väzbe v Leopoldove“*.

4. Na základe všetkých uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti takto rozhodol:

„Domáham sa na ústavnom súde rozsudku, aby rozsudkom zrušil uznesenie krajského súdu sp. zn. I Tos 140/2019 zo dňa 4.7.2019, ktorým boli porušené moje práva a nariadil rozhodol o mojom prepustení z väzby na slobodu.“

II.

Relevantná právna úprava

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon o ústavnom súde.

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

10. Predmetom ústavnej sťažnosti je sťažovateľom tvrdené porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy namietaným uznesením krajského súdu, ktorý zamietol ako nedôvodnú sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu, ktorým okresný súd zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu. Súčasne sťažovateľ v ústavnej sťažnosti požiadal o ustanovenie právneho zástupcu pre konanie pred ústavným súdom.

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tos 140/2019 zo 4. júla 2019

11. Ústavný súd hneď v úvode tejto časti odôvodnenia svojho rozhodnutia poukazuje na ustanovenie § 124 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

12. Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa ustanovenia § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 124 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03, II. ÚS 2/2015).

13. Namietané uznesenie krajského súdu (zo 4. júla 2019, pozn.) nadobudlo právoplatnosť vyhlásením [§ 184 ods. 1 písm. a), § 185 ods. 2 a § 177 písm. d) Trestného poriadku v spojení s § 180 a § 171 ods. 4 Trestného poriadku] a sťažovateľovi bolo v súlade s § 179 ods. 1 Trestného poriadku doručené 11. júla 2019. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 4. novembra 2019, teda po takmer štyroch mesiacoch od doručenia označeného uznesenia krajského súdu sťažovateľovi.

14. Ústavný súd sa na tomto mieste musí vysporiadať s relevantnou otázkou, či ústavná sťažnosť smerujúca proti namietanému uzneseniu krajského súdu nie je podaná oneskorene. Sám sťažovateľ uvádza a ústavný súd informáciu overil dopytom na okresnom

súde, že namietané uznesenie krajského súdu mu bolo doručené 11. júla 2019, pričom z podacej pečiatky pošty je zrejme, že ústavnú sťažnosť podal sťažovateľ na poštovú prepravu 28. októbra 2019, takže celkom jednoznačne po uplynutí zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty.

15. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa smerujúca proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 3 Tos 140/2019 zo 4. júla 2019 je podaná oneskorene, keďže ústavná sťažnosť nebola podaná v lehote určenej v ustanoveniach § 124 zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde (bod 1 výroku rozhodnutia).

III.2 K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu

16. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

17. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia sťažovateľa a s tým súvisiacu žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom pristúpil ústavný súd v rámci ústavného prieskumu k preskúmaniu toho, či sú kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

18. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak je okrem iného daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, ústavná sťažnosť nie je oneskorená, nie je neprípustná ani zjavne neopodstatnená.

19. Keďže ústavný súd odmieta ústavnú sťažnosť sťažovateľa preto, že bola podaná oneskorene, je zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 631/2017).

20. Pretože nebol splnený jeden z troch predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel (bod 2 výroku rozhodnutia).

21. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu